

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Qvarto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-3333

TERCIO.

¶ Eos amplius interrogans, an & hoc ipsum p' bono opere
ducant & existiment, qn manibus suis opificiū laborant, stant,
eunt, comedunt, bibunt, dormiūt, & om̄ generū opera, vel ad
sustentationē corporis, vel remp. necessaria faciunt, & an credat
Deo se in illis ipsis placere, inuenies dicturos, Nō & bona opera
adeo in arctū detrusuro, ut nihil nisi in tēplis orare, ieiunare, &
eleemosynis inopes iuuare, p' bonis habeant operibus, reliqua
om̄ia uana & frustanea existimantes, & quē deus nishili faciat. Et
ita dānaissima perfidia deo suam seruiturē & culturā, cui seruit
quicquid in fide fit, agitur, & cogitari potest, cōminuant, & cir-
cūdant & abbreviant. Ita docuit Ecclesiastes. s. Vade ergo &
comede in letitia panem tuum, & bibe cum gatidio vinum tuū,
quia deo placent opera tua. Om̄ni tempore sūti vestimenta tua
candida, & oleum de capite tuo non deficiat; perfruere vita cum
vxore quam diligis, cunctis diebus vītē instabilitatis tuę, qui
dati sunt tibi sub sole om̄i tēpore vanitatis tuc. Vestimenta can-
dida esse om̄i tēpore, est om̄ia nostra opera bona esse, quoq̄
sint nomine indiscriminatim. Tunc aut̄ sunt candida, qn̄ certus
sum, & credo ea deo placere. Sic em̄ nūq̄ mihi defuit oleū hi-
laris & gaudētis cōscientia a capite meę animę. Ita Christus dixit
Iohan. s. Ego quę placita sunt ei facio semper. Quō ea faciebat
semper, suo interīm tē tempore & edens & bibens, & dormiens.
Vnde prima Iohānis tertio, Per hoc cognoscimus, quod ex ve-
ritate sumus, & in cōspectu eius fraudebimus cordibus nostris.
Quoniam si reprehenderit nos cor nostrum, maior est deus corde
nō, & nouit om̄ia. Et fiduciā habemus ad deū, & quicquid pe-
tierimus accipiemus ab eo. Quoniam mandata eius custodimus,
& ea quę sumus placita eorum eo, facimus. Item. Qui ex deo natus
est, id est qui credit, & in deū cōfidit, non peccat, nec peccare pot.
Item psal. 33. Et nō delinquent omnes qui sperant in eo. Immo
psal. 2. Beati omes qui confidunt in eo. Quod si uerū est, necessē
bonū esse, quicquid ipsi faciūt, vel saltem ipsis statim remitti &
ignosci quod peccant. Enīterū hic cur tantopere fidem extollā,
om̄ia opera ad eandē referam, sed & reūciam quicquid operum
inde nō defluit.

Q VARTO.

¶ Hic vnicuiq̄ facile est cōsiderare & sentire, quādo aliiquid
& qn̄ nihil faciat boni. Nam inueniens cor suum hac fiduciā in-
struictū, vt credat fēse deo placere, tum opus ē bonū, etiā si adeo

Et paruum adeo vile, ut culmū tollere. Si eterō desit vel fiducia v*p*
spes ad deū, tum opus non est bonū, etiā si omnes mortuos re-
fusceret, & homo sese cōburendum permittat. Sic S. Paulus ad.
Rō.14. docuit. Omne quod non est ex fide peccatum est. Nā a fide
& nullo alio opere hoc nomine ornantur ut Christi fideles vo-
cemur, velut a primario opere. Siquidem omnia reliqua opera
etiam Ethnicus, Iudeus, Turca, peccator possit facere, Sed confi-
dere & credere firmiter, se deo placere, nō est possibile, nisi Chris-
tiano, gratia dei & illustrato & confirmato. Verum huiusmodi
sermones raros esse, & me a nō nullis hoc nomine hereticū accu-
sari, ideo sit quod cōcam rationem & ethnica scientiam secuti. Fides nō est
fidem posuerunt, non supra sed iuxta alias virtutes, attribuentes sterēs & o-
ci peculiare & propriū opus, separatū ab omnibus alijs operib*o* cōfusus habi-
reliquarum virtutum. Quium tamen fides sola omnia reliqua tu*s*.
opera faciat ut bona, ita accepta & dignata in eo quod deo confi-
dit, & non dubitat, coram ipso bene factum, quicquid homo fa-
cit. Imo non permiserunt fidem opus manere, sed ut ipsi lo-
quuntur, ociosum habitum ex ea fecerunt, quamvis tota scriptura
sacra nulli operum nomen diuinī boni, præterq*o* soli fidei tribu-
ente. Itaq*o* non est mirum, eosdem ipsos & cōcos & cōcorum
ductores factos esse. Hęc enim fides statim secum ducit, ut cha-
ritatem & pacem, ita gaudium & spem. Nam quicunq*o* deo crea-
dit & confidit, eidem statim & sanctum dat spiritum, teste S.
Paulo ad galatas dicente. Accepistis spiritum, non ex vestris bo-
nis operibus, sed quod verbo dei credidistis.

Q VINTO.

¶ In hac fide omnia opera sunt paria & equalia, & vnum al-
terisimile est. Tum concidit omnis differentia operū, siue mag- Differentia
nali siue partia, siue longa, siue brevia, siue multa, siue pauca. operū nulla
Nam opera sunt deo gratiā in seipsis, sed propter fidem, quaē est, nisi per
sola & vniuersa, & indiscriminatim in vniuersis & singulis est ope- fidem.
ribus, operatur & vivit quam multa & differentia fuerint, no n
secus atq*o* omnia membra capitis beneficio viuunt, operantur,
& nomen habent. Et sine capite nullum membrū nec viuere,
nec operari, nec nomē habere potest. Ex quo amplius & hoc
sequitur, Christiano in hac fide viuenti non esse opus doctore
bonorum operum, sed facere quicquid in manus eius venit. Et
omnia bene facta sunt, sicut sanct*o* Samuel ad Saulē dicebat.
In alium virum mutaberis quando sp̄ritus domini in te venerit
Tunc fac quod in manus tuas veniet, deus tecum est. Ita
legimus etiam de Sancta Anna Samuelis matre, quando